

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

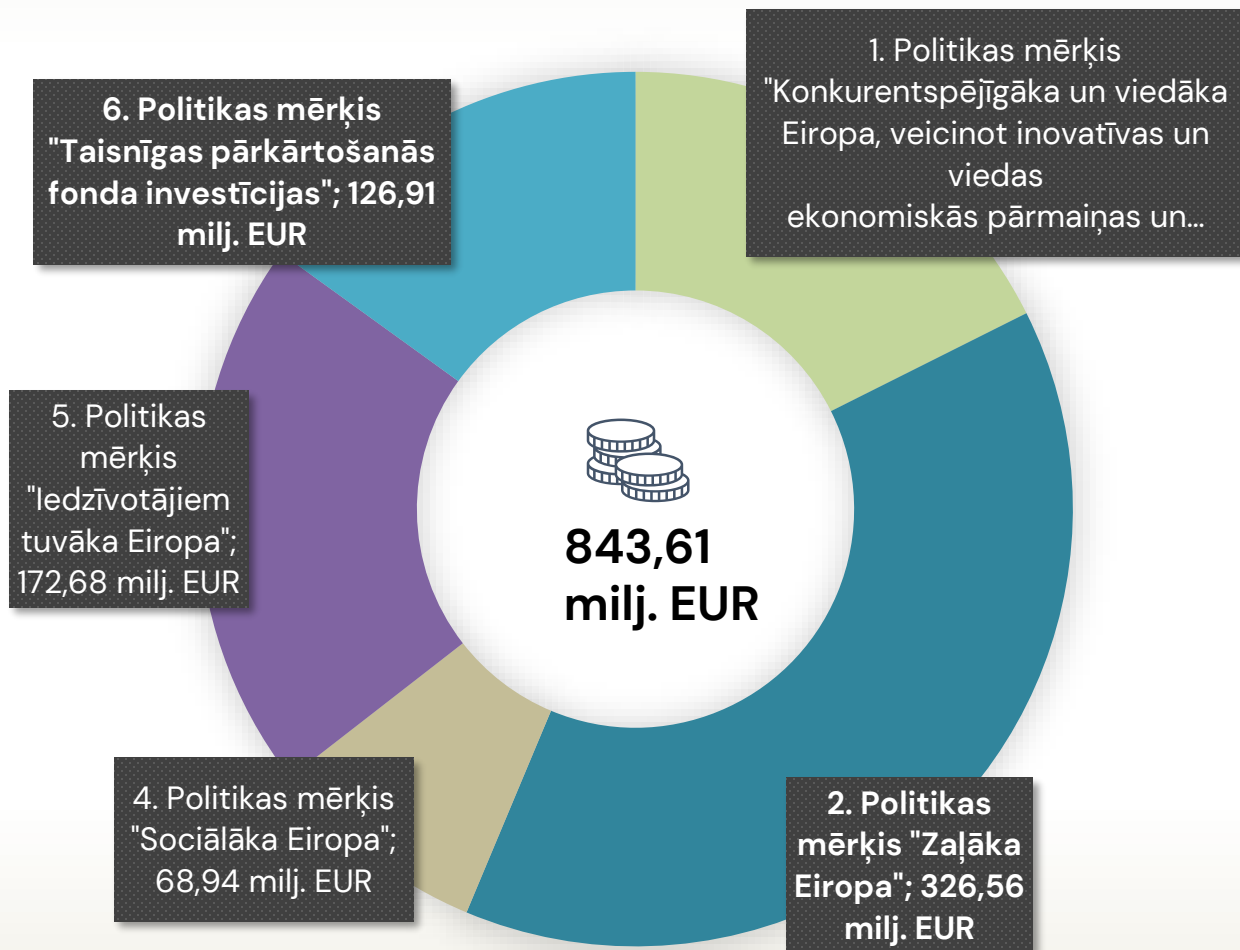
Kohēzijas politikas programmas ieguldījumi dabas atjaunošanā

Dagnija Burtniece-Pīlēna,
Vecākā eksperte, Vides investīciju nodaļa, Investīciju politikas departaments
04.12.2024

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

VARAM pārziņā esošās Kohēzijas politikas programmas investīcijas 2021 – 2027. gada plānošanas periodā

leguldījumi dabas atjaunošanā:

2. politikas mērķis "Zaļāka un noturīgāka Eiropa ar zemām oglekļa emisijām, kurā notiek pāreja uz bezoglekļa ekonomiku neto izteiksmē, veicinot taisnīgu pārkārtošanos uz tīru enerģiju, "zaļās" un "zilās" investīcijas, aprites ekonomiku, klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, risku novēršanu un pārvaldību un ilgtspējīgu mobilitāti pilsētvidēs"

2.2.3. SAM "Uzlabot dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību, "zaļo" infrastruktūru, it īpaši pilsētvidē, un samazināt piesārņojumu"

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

2.2.3.3. pasākuma «Pasākumi bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un saglabāšanai» 1. un 2. kārtā

Projekta **pirmā atlases kārtā** – ierobežota atlase – finansējuma saņēmējs – Dabas aizsardzības pārvalde;

Projekta **Otrā atlases kārtā** – pašvaldība vai tās **iestāde**, kuras teritorijā atrodas ĪADT, kam prioritāri izstrādājams dabas aizsardzības plāns;

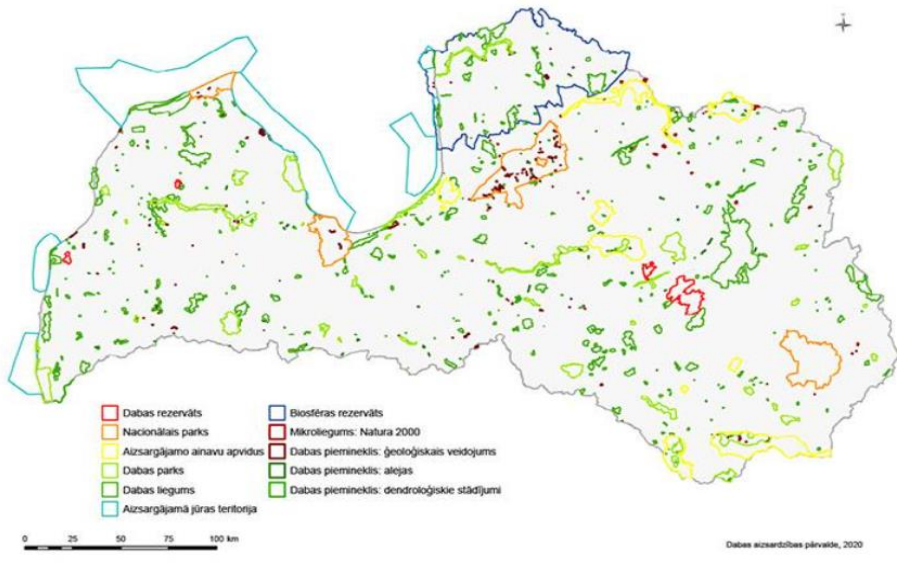

Mērķis – īpaši aizsargājamo dabas teritoriju **dabas aizsardzības plānu izstrāde**;

Atbalstāmās darbības:

- Aizsardzības plānu izstrāde īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- Projekta informācijas un publicitātes pasākumi;

Sasniedzamais rādītājs: *Natura 2000* teritoriju platība, uz kuru attiecas aizsardzības un atjaunošanas pasākumi – 22 500 hektāri.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas Latvijā

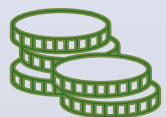

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

2.2.3.3. Pasākumi bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un saglabāšanai 1. un 2. kārtā

- **Pirmā atlases kārtā** – noslēgts līgums un uzsākta projekta īstenošana 03.09.2024;
- **Otrā atlases kārtā:**
 - Īstenots pirmais uzsaukums – notiek **līgumu slēgšana** 4 projektiem dabas aizsardzības plānu izstrādei:
 - Dabas parkam «Engures ezers»;
 - Dabas liegumiem «Sedas purvs», «Ventas ieleja», «Užavas augštece» un Dabas liegums «Babītes ezers».
 - Izsludināts **2. uzsaukums**, projektu iesniegšana līdz **18.12.2024.**

ERAF finansējums:

1. kārtā 2.5 milj. EUR

2. kārtā 2.5 milj. EUR (2.uzsaukums 1,7 milj. EUR)

MK noteikumi [Nr. 196](#)

**Projektu
īstenošana līdz
31.12.2027**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

2.2.3.3. pasākuma 3. un 4. kārtas nosacījumi

Mērķis:

- Uzlabot **dabas aizsardzību un bioloģisko daudzveidību** ES nozīmes biotopiem un sugām
- Īstenot **aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumus *Natura 2000*** teritorijās atbilstoši dabas, sugu vai biotopu aizsardzības plāniem

Darbības saskaņā ar **Prioritāro rīcību programmas *Natura 2000* teritoriju tīklam Latvijā 2021.–2027. gadam** noteiktajiem pasākumiem

2.2.3.3. pasākuma 3. un 4. kārtas nosacījumi

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

3. atlases kārtā – ierobežota projektu atlase

4. atlases kārtā – atklāta projektu atlase

Finansējuma saņēmējs	Dabas aizsardzības pārvalde	Pašvaldība vai tās iestāde, kuras teritorijā atrodas <i>Natura 2000</i>
ERAF finansējums	16 000 000 <i>euro</i>	7 277 500 <i>euro</i>
Līdzfinansējums	Valsts budžeta līdzfinansējums nepārsniedz 2 823 530 <i>euro</i> vai privātais finansējums	Pašvaldības vai privātais līdzfinansējums 1 284 265 <i>euro</i>
Sadarbības partneri	Valsts tiešās pārvaldes iestāde, pašvaldības vai to iestādes, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības, juridiskas un fiziskas personas, kuru īpašumā, turējumā vai valdījumā ir <i>Natura 2000</i> teritorijas	Cita pašvaldība vai tās iestāde, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrības, juridiskas un fiziskas personas, kuru īpašumā, turējumā vai valdījumā ir <i>Natura 2000</i> teritorijas
Maksimālā ERAF atbalsta intensitāte	85%	
Izmaksu attiecināmība	2024. gada 1. janvāra	
Īstenošanas termiņš	2029. gada 31. decembris	

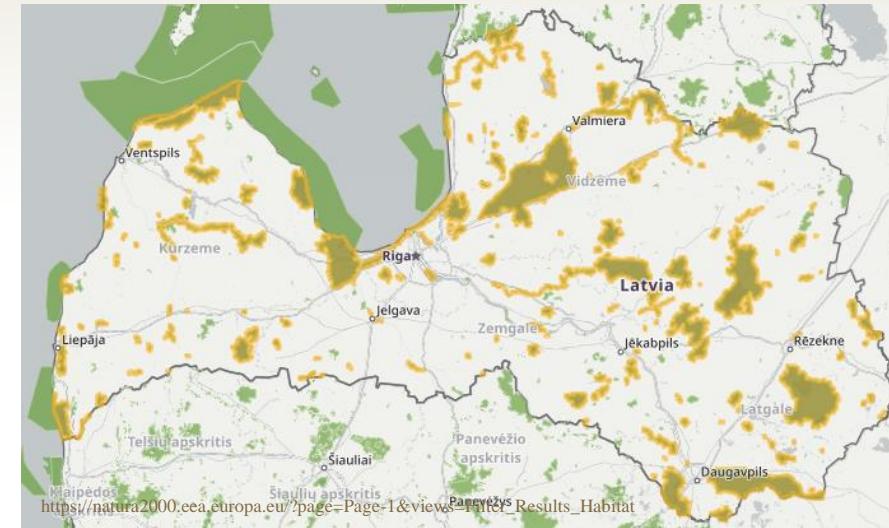

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

2.2.3.3. pasākuma 3. un 4. kārtas nosacījumi

Sasniedzamie rādītāji:

1. Atjaunotas degradētas ekosistēmas – **8 515** hektāri;
2. **Natura 2000** teritoriju platība, uz kuru attiecas aizsardzības un atjaunošanas pasākumi – **21 254**

Natura 2000 teritorijas Latvijā

Atbalstāmās darbības

- ❖ **Biotopu un sugu dzīvotņu atjaunošanas** un labvēlīga aizsardzības stāvokļa saglabāšanu nodrošinoši pasākumi, tostarp invazīvo sugu ierobežošana;
- ❖ **antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras** izveide, atjaunošana vai demontāža;
- ❖ **"zaļās" infrastruktūras** elementu izveide *Natura 2000* teritorijās;
- ❖ **apsaimniekošanas** pasākumu īstenošanai nepieciešamās **infrastruktūras** izveide un atjaunošana, tostarp piekļuves infrastruktūras;

Nosacījumu sagatavošanas progress

- ✓ Kritēriji izskatīti ES fondu 2021–2027.gada 2. politikas mērķa "Zaļāka Eiropa" apakškomitejā, š.g. 28. novembra apakškomitejā un FM tos virza izskatīšanai Uzraudzības komitejā;
- ✓ Šonedēļ tiks uzsākta Ministru kabineta noteikumu projekta starpinstitūciju saskaņošana.

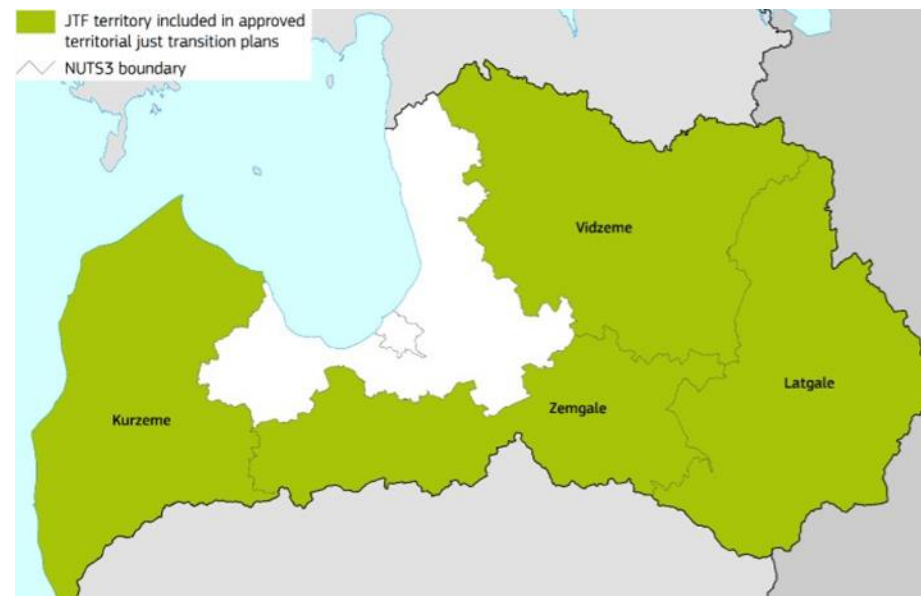
Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

6. Politikas mērķis “Taisnīgas pārkārtošanās fonda investīcijas”

6.1.Prioritāte “Pāreja uz klimatneitralitāti”

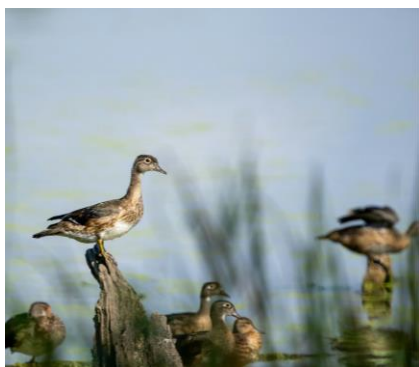
6.1.1.SAM Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos

- Taisnīgas pārkārtošanās teritoriālā plānā, uz kura pamata tiek īstenotas TPF finansējums, Latvija ir paredzējusi **atteikties no kūdras izmantošanas enerģētikā** līdz 2030. gadam;
- **Īstenošanas vietas Kurzemes, Latgales, Vidzemes un Zemgales statistiskajos reģionos** saskaņā ar 2022. gada 25. novembrī spēkā esošo Statistiski teritoriālo vienību nomenklatūras 3. līmeņa (NUTS 3. līmenis) klasifikāciju;
- **167** vēsturisko kūdras ieguves vietu **20 139 ha platībā**;
- Pasākumi īstenojami vietās, kur nevar tikt īstenots princips «**piesārņotājs maksā**».

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

6.1.1.7. Eiropas Savienība nozīmes biotopu vai purvu ekosistēmu atjaunošana

- Finansējuma saņēmējs: **Latvijas valsts meži** un sadarbības partneris **Dabas aizsardzības pārvalde**;
- Rezultāts: atjaunotas degradētas ekosistēmas **1 500 ha**;
- Projekta iesniegumā paredzētais sasniedzamais rezultāts: 1 562 ha ES nozīmes biotopi un 126 ha vēsturiskās kūdras ieguves vietas;
- Galvenās darbības:
 - **ES nozīmes biotopu** atjaunošana ĪADT;
 - **Vēsturisko kūdras ieguves vietu** renaturalizācija ĪADT;
 - **Ekotūrisma** infrastruktūras izveidošana;
 - sabiedrības **informēšanas un izglītošanas pasākumi**.

TPF finansējums 6 milj. EUR

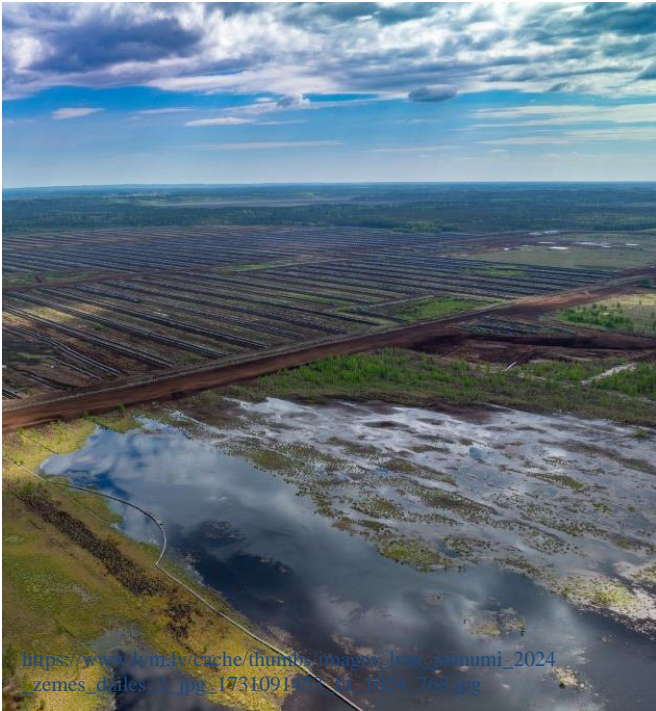
MK
noteikumi
[Nr. 320](#)

Projekta
īstenošana
līdz
31.12.2029

Noslēgts
līgums

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

6.1.1.1. Atteikšanās no kūdras izmantošanas enerģētikā

- **vēsturisko kūdras ieguves vietu** izpēte, to faktiskā stāvokļa, īpašumtiesību un īpašnieku/ pārvaldītāju gatavības īstenot rekultivāciju, piemērotākā rekultivācijas veida novērtējums un konsultācijas SAMP 6.1.1.1. nākamo atlases kārtu projektu sagatavošanā;
- **kūdras sadedzināšanas iekārtu** enerģijas ieguvē apzināšana un alternatīvu izpēte, iekļaujot rentabilitātes un emisiju faktoru aprēķinus;
- Projekta īstenošana līdz **31.12.2029**
- Sasniedzamie rādītāji:
 - sanēta (atjaunota) zeme vēsturiskajās kūdras ieguves vietās **12 100 ha**
 - kopējās aplēstās siltumnīcefekta gāzu emisijas **-42 398 CO₂** emisijas ekvivalenta t/gadā

TPF finansējums 48,92 milj. EUR

1. Kārta 1,92 milj. EUR

1. kārtā
MK
noteikumi
Nr. 450

2. Kārta
2025 I

3. kārtā*
2025 III

4. kārtā*
2026 I

* Vienkāršoto izmaksu metodika

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

6.1.1.1. pasākuma «Atteikšanās no kūdras izmantošanas enerģētikā» īstenošanas kārtas

1. kārtā kūdras sadedzināšanas iekārtu inventarizācijai pašvaldībās, **vēsturisko kūdras ieguves vietu inventarizācija pašvaldību un privātpersonu zemēs un rekultivācijas plānu izstrāde;**

2. kārtā ierobežotā projektu atlasē pašvaldības veikts kūdras sadedzināšanas iekārtu nomaiņu vai pielāgošana citam atjaunīgā resursa veidam;

3. kārtā ierobežota projektu iesniegumu atlase pašvaldībām un a/s «Latvijas valsts meži» **vēsturisko kūdras ieguves vietu rekultivācijas darbību veikšana;**

4. kārtā atklāta projektu iesniegumu atlase **vēsturisko kūdras ieguves vietu rekultivācijai privātpersonām.**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

6.1.1.1. pasākuma «Atteikšanās no kūdras izmantošanas enerģētikā» rekultivācijas īstenošana

Atbalstāmās rekultivācijas darbības – renaturalizācija, paludikultūras, apmežošana (mērķtiecīga un dabiska), ogulāji, ūdenstilpņu veidošana;

Pasākuma mērķu sasaiste ar Dabas atjaunošanas regulā noteikto:

- organisko augšņu hidroloģiskā režīma uzlabošanas pasākumiem;
- atjaunošanas pasākumi ieviešami vismaz 30% no kopējās sliktā stāvoklī esošo sauszemes, piekrastes, jūras un saldūdens dzīvotņu platības līdz 2030. gadam

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Dagnija Burtniece-Pīlēna

Investīciju politikas departamenta
Vides investīciju nodaļas
vecākā eksperte

29730069

dagnija.burtniece-pilena@varam.gov.lv

www.varam.gov.lv

